НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 52-654-01-151
Дата 24 / 09 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

41
08

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
52-ро НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за използването и развитието на изкуствения интелект, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Божидар Божанов
Александър Сидеров
Станислав Анкидавев
Стела Пашова
Александър Стоянов
Иван Мирчев
Сило Попов
Надежда Йорданова

Дечко Николов Дечков

Атанас Славов

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения във връзка с използването и развитието на изкуствения интелект, в т.ч.:

1. въвеждане на мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 година за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект), наричан по-нататък Регламент (ЕС) 2024/1689.
2. ограничаването на рисковете за националната сигурност, произтичащи от злонамереното използване на изкуствения интелект;
3. развитието на уменията на работниците и служителите, в т.ч. държавните служители, за използване на изкуствения интелект;
4. използването на изкуствен интелект в обществения сектор, в т.ч. за целите на предоставянето на електронни административни услуги;
5. насърчаването на инвестициите в развитието и използването на изкуствен интелект;
6. ограничаването на рисковете за деца и уязвими групи, произтичащи от използването на изкуствения интелект;

Обхват

Чл. 2. Този закон се прилага спрямо:

1. държавните органи и органите на местното самоуправление;
2. работодателите - по отношение на квалификацията на работниците и служителите;
3. предприятията - по отношение на инвестициите в използване и развитие на изкуствения интелект;

4. много големите онлайн платформи по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ, L 277/1 от 27 октомври 2022 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2022/2065", в случаите, в които използването на изкуствен интелект създава системни рискове за националната сигурност;
5. задължени лица по Регламент (ЕС) 2024/1689, които пускат на пазара или пускат в действие в България модели или системи с изкуствен интелект, или продукти/услуги с вградени или използващи такива модели или системи, когато за съответната им употреба са предвидени изисквания или ограничения в посочения регламент, както и когато резултатът от регулираната употреба на такива системи или модели е предназначен да се използва в България.
6. внедрителите на системи с изкуствен интелект по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/1689, чието място на установяване е в България или които се намират в България.

Държавна политика за използването и развитието на изкуствения интелект

Чл. 3. (1) Държавната политика за използването и развитието на изкуствения интелект се провежда от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.
(2) Министър-председателят, по предложение на министъра на иновациите и дигиталната трансформация, определя национален координатор за използването и развитието на изкуствен интелект, наричан по-нататък "национален координатор".
(3) Националният координатор:
1. ръководи изготвянето и актуализирането на Национална стратегия за изкуствения интелект и пътната карта към нея и ги предлага за приемане от Министерския съвет;
2. съгласува проектите на програми по този закон;
3. съгласува проектите на доклади по този закон;
4. осигурява взаимодействие между секторните компетентни органи;
5. обобщава и извършва анализи върху дейността на органите за надзор на пазара, без това да предполага намеса в тяхната независимост, когато такава произтича от закон или от правото на Европейския съюз;
6. координира и подпомага прилагането на насоки за надежден изкуствен интелект;
7. участва в консултативни съвети в областта на електронното управление и иновациите;
8. участва в заседанията на Националния съвет за тристранно сътрудничество с право на съвещателен глас;
9. изготвя годишен доклад за напредъка по изпълнението на стратегията за изкуствен интелект и пътната карта към нея, както и за рисковете, произтичащи от използването на изкуствен интелект и за ефективността на мерките за тяхното ограничаване;
10. участва в европейски и международни експертни групи за развитието и използването на изкуствения интелект;
11. изпълнява други функции, предвидени в този закон.

(4) Дейността на националния координатор се подпомага от администрацията на Министерство на иновациите и дигиталната трансформация.
(5) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация прави предложението по ал. 2 след консултации с представителните организации на работодателите на национално равнище, браншовите организации в сферата на информационните и комуникационните технологии и с представители на академичната общност.

Правилник за прилагане на закона
Чл. 4. Министерският съвет, по предложение на министъра на иновациите и дигиталната трансформация, съгласувано с министъра на образованието и науката, Комисията за регулиране на съобщенията, Комисията за защита от дискриминация, Агенцията за закрила на детето и Комисията за защита на личните данни, приема правилник за прилагане на този закон.

Глава втора
ПРИЛАГАНЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1689

Национални компетентни органи
Чл. 5. (1) Националните органи по надзор на пазара по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/1689 са:
1. Комисия за финансов надзор - по отношение на използването на изкуствен интелект в застраховането, инвестиционната дейност и пенсионното осигуряване;
2. Българска народна банка - по отношение на използването на изкуствен интелект в кредитните, финансовите и платежните институции във връзка с предоставяните от тях услуги по Закона за кредитните институции и Закона за платежните услуги и платежните системи;
3. Изпълнителната агенция "Медицински надзор" - по отношение на използването на изкуствен интелект в лечебните и здравните заведения;
4. Изпълнителната агенция по лекарствата - по отношение на използването на изкуствен интелект във фармацевтичната индустрия и по отношение на медицинските изделия, използващи изкуствен интелект;
5. Съветът за електронни медии - по отношение на медийни услуги и услуги на платформи за споделяне на видео съдържание, използващи изкуствен интелект;
6. Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" - по отношение на транспортни услуги, използващи изкуствен интелект;
7. Комисията за защита на личните данни - по отношение на посочените високорискови системи в чл. 74, параграф 8 от Регламент (ЕС) 2024/1689, с изключение на моделите и системите по т. 8 от Приложение III;
8. Инспекторатът към Висшия съдебен съвет - по отношение на моделите и системите по т. 8 от Приложение III от Регламент (ЕС) 2024/1698, използвани от органи за съдебната власт

или за подпомагане на органи на съдебната власт;
9. Министърът на правосъдието - по отношение на на моделите и системите по т. 8 от Приложение III от Регламент (ЕС) 2024/1698, използвани от органи, компетентни в алтернативното решаване на спорове;
10. Държавната агенция за метрологичен и технически надзор - по отношение на всички останали сектори;
(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация е нотифициращ орган по смисъла на Регламент (ЕС) 2024/1689.
(3) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация съвместно с Комисията за регулиране на съобщенията определят представителите на България в Европейския съвет по изкуствен интелект.
(4) Комисията за регулиране на съобщенията е единно звено за контакт по смисъла на чл. 70, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1689.
(5) Национални органи за защита на основни права по смисъла на чл. 77 от Регламент (ЕС) 2024/1689 са:
1. Комисията за защита от дискриминация;
2. Комисията за защита на личните данни;
3. Омбудсмана;
4. Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда";
5. Агенцията за закрила на детето;
6. Комисията за защита на потребителите;
7. Изпълнителна агенция "Медицински надзор";
8. Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства;
9. Държавната агенция за бежанците;
10. Централната избирателна комисия.
(6) Към Министерския съвет се създава консултативен съвет за използването и развитието на изкуствения интелект с участие на органите по чл. 3, органите по ал. 5, на представители на академичната общност, гражданските, работодателските и синдикалните организации. Съветът:
1. дава становища относно технологичните и правните аспекти на използването и развитието на изкуствения интелект;
2. дава становища относно етичните, правните и социалните последици от използването на системи с изкуствен интелект в обществото;
3. предлага насоки за ефективното и етично прилагане на технологиите;
(7) Заплащането на такси за експертна помощ по чл. 69 от Регламент (ЕС) 2024/1689 е за сметка на бюджета на Министерството на иновациите и дигиталната трансформация.

Регистър на органите за оценяване на съответствието

Чл. 6. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация води регистър на органите за оценяване на съответствието.

(2) Вписването, заличаването и удостоверяването на обстоятелства от регистъра се извършва по ред, определен с правилника за прилагане на закона, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1689 и на Закона за електронното управление.
(3) Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" е орган за оценяване на съответствието и се вписва в регистъра по ал. 1 служебно.

Регистър на системите с изкуствен интелект, използвани в критичната инфраструктура

Чл. 7. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация създава и води регистър на високорисковите системи с изкуствен интелект, използвани в критичната инфраструктура, посочени в точка 2 от приложение III на Регламент (ЕС) 2024/1689.
(2) Редът за вписване, заличаване и удостоверяване на обстоятелства от регистъра се определя с правилника за прилагане на закона.

Регулаторна лаборатория и изпитване в реални условия

Чл. 8. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация създава регулаторна лаборатория в областта на изкуствения интелект.
(2) Дейността на регулаторната лаборатория се ръководи от националния координатор и се урежда с правилника за прилагане на закона.
(3) Редът за получаване и съхранение на информирано съгласие за участие в изпитване в реални условия извън регулаторните лаборатории в областта на изкуствения интелект се урежда с правилника за прилагане на закона.
(4) Националните компетентни органи по чл. 5 подпомагат дейността на регулаторната лаборатория в областта на изкуствения интелект в сферите на тяхната функционална компетентност.

Отворени модели на изкуствен интелект с общо предназначение

Чл. 9. (1) Модели на изкуствен интелект, които са с общо предназначение, отговарят на условията на чл. 53, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1689 и са свободни за ползване без лицензионни ограничения, извън задължения за упоменаване на авторство и задължение за споделяне под същия или друг свободен лиценз, обучени са единствено с публично достъпни данни, чийто изходен код за обучение представлява софтуер с отворен код и чиито данни за обучение и техният произход са публично достъпни, представляват отворени модели на изкуствен интелект с общо предназначение и се смятат за модели, които се използват за научноизследователски и развойни дейности при прилагане на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2024/1689.
(2) При обучението на отворени модели на изкуствен интелект с общо предназначение, използването на лични данни, които са публично достъпни, се смята за обработване, необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес по смисъла на чл. 6,

параграф 1, буква д) и параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2016/679, в случай, че моделът отговаря едновременно на следните условия:
1. предприети са и са документирани мерки за неразкриване на първичните данни при използване на модела, в т.ч. мерки за анонимизиране на данните в процеса на обучение;
2. при публикуването на данните, субектите на данни са имали разумно очакване, че данните могат да бъдат използвани за цели, различни от целите, за които са били първоначално събрани;
3. данните не включват специални категории лични данни по смисъла на чл. 9, параграф 1 и лични данни за присъди и нарушения по чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и лични данни на деца.

Изготвяне и съхранение на документация и записи

Чл. 10. (1) Документацията по чл. 18 от Регламент (ЕС) 2024/1689 се изготвя и съхранява като електронен документ. Компетентните органи по този закон не могат да изискват документация на хартиен носител.
(2) Когато доставчик или негов упълномощен представител, установен на територията на Република България, изпадне в несъстоятелност или прекрати дейността си преди изтичането на срока по чл. 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2024/1689, необходимата документация се представя на министъра на иновациите и дигиталната трансформация, който я съхранява до изтичане на срока.
(3) Записи, създадени от високорискови системи по чл. 19, параграф 1 и член 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2024/1689 се съхраняват за срок по-дълъг от шест месеца в следните случаи:
1. когато е образувано наказателно производство за извършено престъпление - за периода на наказателното производство, по реда на Наказателно-процесуалния кодекс;
2. когато е образувано производство пред съд или компетентен орган във връзка с подаден сигнал, жалба или заведен иск за установяване на настъпила вреда във връзка с използването на изкуствен интелект - за периода на производството, по разпореждане на съответния съд или компетентен орган;
3. когато се използват високорискови системи с изкуствен интелект, посочени в точка 4 от приложение III на Регламент (ЕС) 2024/1689 - за срок от 12 месеца;
4. когато се използват високорискови системи с изкуствен интелект, посочени в точка 6 от приложение III на Регламент (ЕС) 2024/1689 - за срок от 24 месеца;

Задължения на доставчиците и разпространителите на системи с изкуствен интелект

Чл. 11. Доставчиците, упълномощените представители на доставчиците, вносители и дистрибуторите на системи с изкуствен интелект, упражняващи дейност на територията на Република България, са длъжни:

1. да посочат актуален телефонен номер за връзка при регистрацията си в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, в случай, че са юридически лица или еднолични търговци;
2. да разполагат с профил в системата за сигурно електронно връчване по чл. 26, ал. 2 от Закона за електронното управление за кореспонденция с компетентните органи по този закон;

Забрани за използване на някои високорискови системи с изкуствен интелект
Чл. 12. (1) Забранява се:
1. използването на системи с дистанционна биометрична идентификация.
2. използването на системи с изкуствен интелект, посочени в точка 8, буква б) от приложение III на Регламент (ЕС) 2024/1689.
3. практиките в областта на изкуствения интелект, посочени в чл. 5 от Регламент (ЕС) 2024/1689
4. използването на системи с изкуствен интелект при прилагането на специални разузнавателни средства, освен при последващото изготвяне на веществени доказателствени средства.
(2) Разрешава се използването на системи с изкуствен интелект за нуждите на наблюдението на държавната граница, които разпознават единствено наличието или липсата на лица, преминаващи държавната граница, без извършване на биометрична идентификация или категоризация.

Глава трета
ОГРАНИЧАВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ ЗА НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ. НЕЗАКОННО СЪДЪРЖАНИЕ, СЪЗДАДЕНО С ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ

Прозрачност на системи с изкуствен интелект, които могат да създадат заплахи за националната сигурност
Чл. 13. (1) Системи с изкуствен интелект, които могат да създават заплаха за националната сигурност, са:
1. системи за препоръчване, използвани от много големите онлайн платформи по смисъла на чл. 33 от Регламент (ЕС) 2022/2065;
2. системи за автоматизирана оценка за рисковете при издаване на разрешения или лицензи за дейности, свързани с националната сигурност;
3. системи за автоматизирана оценка на рисковете при издаване на разрешения за пребиваване, разрешение за пътуване, визи и други разрешения по Закона за чужденците в Република България, както и за придобиване на българско гражданство.

(2) Системи по ал. 1, които бъдат идентифицирани като високорискови за националната сигурност с акт на Министерския съвет, са длъжни да предоставят без забавяне на Държавна агенция "Национална сигурност" и на Министерството на иновациите и дигиталната трансформация най-малко следната информация:
1. изходният код и техническата документация на системата за препоръчване;
2. описание, документация и примери за данните, с които актуалните модели на изкуствен интелект са били обучени;
3. основните параметри на моделите за изкуствен интелект;
4. статистически данни за резултатите от дейността на системата за препоръчване.
(3) Определянето на системи за препоръчване като високорискови се извършва по методика, приета от председателя на Държавна агенция "Национална сигурност", съгласувано с министъра на иновациите и дигиталната трансформация и Комисията за регулиране на съобщенията. Методиката отчита най-малко следните параметри:
1. собствеността на производителя на системата, съответно на оператора на платформата;
2. резултатите от извършената оценка на риска по чл. 34 от Регламент (ЕС) 2022/2065 по отношение на системата за препоръчване;
3. публикувани научни изследвания върху работата на съответната система;
(4) Информацията по ал. 2, предоставяна на Държавна агенция "Национална сигурност" и на Министерството на иновациите и дигиталната трансформация, се съхранява и използва при спазване на Закона за защита на търговската тайна.
(5) Операторите на системи по ал. 1, т. 1 предоставят на Държавна агенция "Национална сигурност" среда за експериментално използване на системите за препоръчване.

Ограничаване на услуги с изкуствен интелект от трети страни, които представляват риск за националната сигурност

Чл. 14. (1) Министерският съвет приема постановление за ограничаване на използването на услуги с изкуствен интелект от трети страни, които представляват риск за националната сигурност, по предложение на министъра на иновациите и дигиталната трансформацияи председателя на Държавна агенция "Национална сигурност", съгласувано с националните координатори по изкуствен интелект и киберсигурност.
(2) Ограничението по ал. 1 се прилага от:
1. държавните органи
2. стратегическите за страната обекти и лицата, извършващи стратегически за страната дейности по смисъла на Закона за Държавна агенция "Национална сигурност"
3. съществените и важните субекти по смисъла на Закона за киберсигурност;
4. операторите на обекти от критичната инфраструктура;

Незаконно съдържание, създадено чрез изкуствен интелект

Чл. 15. (1) Забранява се публикуването в онлайн платформи по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065 на съдържание, създадено чрез системи за изкуствен интелект:

1. което е убедителен фалшификат от името на лице на висша публична длъжност или орган на държавна власт;
2. което е убедителен фалшификат от името на друго лице:
а) в случай, че създава риск за националната сигурност;
б) ако лицето не е дало предварително съгласие за това или когато е починало и наследниците не са дали съгласие;
3. чието публикуване съставлява престъпление;
(2) За преустановяване публикуването на незаконно съдържание по ал. 1 без забавяне се разпорежда премахване със заповед по чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2065, издадена от Главна дирекция "Борба с организираната престъпност" към Министерство на вътрешните работи и Държавна агенция "Национална сигурност". Заповедта подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването не спира изпълнението.
(3) При подаден сигнал от заинтересовано лице, отказът да се издаде заповед по ал. 2 се мотивира и изпраща на подателя на сигнала и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.
(4) Ограничението по ал. 1, т. 1 и т. 2 не се прилага в случаите на сатирично или пародийно съдържание, което не е позорящо или унизително за достойнството, или съдържание, насочено към критика на властта, когато не представлява невярна информация, която може да причини сериозни вреди на правата и основните интереси на други лица.
(5) Ограничението по ал. 1, т. 2, буква "б" се прилага 50 години след смъртта на лицето.
(6) Министерството на вътрешните работи и Държавна агенция "Национална сигурност" представят на Народното събрание доклад за издадените заповеди по ал. 2 веднъж на всеки шест месеца.

Докладване на злонамереното използване на изкуствен интелект

Чл. 16. В годишния доклад по чл. 132, ал. 3 от Закона за Държавна агенция "Национална сигурност" се включва информация за злонамереното използване на изкуствен интелект, за за прилагането на чл. 13-15 във връзка с националната сигурност.

Глава четвърта
ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА СИСТЕМИ С ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ

Повишаване на квалификацията на държавни служители за използване на системи с изкуствен интелект

Чл. 17. (1) Институтът по публична администрация организира обучение на държавните служители за използване на системи с изкуствен интелект. Институтът е националния

център за знания, практики и етично внедряване на системи с изкуствен интелект в администрацията.
(2) Програмата за обученията по ал. 1 се съгласува с министъра на иновациите и дигиталната трансформация.
(3) Институтът по публична администрация създава рамка за сертификация на компетентност за използване на изкуствен интелект по ред, определен с правилника на прилагане на закона.
(4) Институтът по публична администрация в своя годишен доклад до министър-председателя представя информация за извършените обучения по този закон, като представя информацията и на министъра на иновациите и дигиталната трансформация. В доклада се включва информация за процента служители, положили и издържали изпит, нивото на получената квалификация, както и оценка на ползите.
(5) Министърът на образованието и науката, съгласувано с Института за публична администрация и националния координатор, приема Национална рамка за компетентности по изкуствен интелект.

Повишаване на квалификацията на служители в обществения сектор за използване на системи с изкуствен интелект

Чл. 18. (1) За повишаване на квалификацията на служителите в обществения сектор за използване на системи с изкуствен интелект, следните органи приемат програми, съгласувани с министъра на иновациите и дигиталната трансформация:
1. министърът на образованието - за повишаване на квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
2. министърът на здравеопазването - за медицинските и немедицинските специалисти в сферата на здравеопазването;
3. министърът на труда и социалната политика - за социалните работници;
4. министърът на вътрешните работи - за държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 от Закона за Министерството на вътрешните работи;
5. министърът на отбраната - за военнослужещите.
(2) Веднъж годишно органите по ал. 1 представят на министъра на иновациите и дигиталната трансформация доклад за изпълнението на приетите програми.

Насърчаване на повишаване на квалификацията за използване на системи с изкуствен интелект

Чл. 19. (1) Министърът на труда и социалната политика съгласувано с министъра на иновациите и дигиталната трансформация изготвя програма за насърчаване на заетостта и повишаване на квалификацията за използване на системи с изкуствен интелект в рамките на активната политика по заетостта по смисъла на Закона за насърчаване на заетостта.
(2) Веднъж годишно Министерският съвет определя с решение, по предложение на министъра на труда и социалната политика и министъра на иновациите и дигиталната

трансформация, процента на средствата от общите средства за активната политика по заетостта, в т.ч. средствата от Европейските фондове при споделено управление, които се изразходват за насърчаване на заетостта и повишаване на квалификацията за използване на системи с изкуствен интелект.

(3) При изготвяне на Националния план за действие по заетостта, министърът на труда и социалната политика включва план за действие по повишаване на квалификацията за използване на системи с изкуствен интелект.

(4) Одобряването на програмите и плановете по ал. 1-3 се осъществява по реда на Закона за насърчаване на заетостта.

Глава пета
ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ОБЩЕСТВЕНИЯ СЕКТОР

Внедряване на системи с изкуствен интелект в обществения сектор

Чл. 20. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация разработва и приема методически указания за внедряването на системи с изкуствен интелект в държавната администрация, в т.ч. указания за провеждане на предварителна етична оценка.

(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация, съгласувано с Комисията за защита на личните данни и националния координатор, приема инструкция за защитата на данните при използване на системи с изкуствен интелект.

(3) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация съвместно с Института по публична администрация развива системи с изкуствен интелект за подпомагане на работата на държавните служители и на изпълнението на правомощията на административните органи.

(4) Институтът по публична администрация и националния координатор разработват етичен кодекс за използване на изкуствен интелект в публичната администрация.

(5) Националният координатор съвместно с Министерството на иновациите и дигиталната трансформация и академичната общност изготвя методика за оценка на системи с изкуствен интелект по чл. 50, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2024/1689, използвани в обществения сектор по отношение на степента на предоставяне на вярна и изчерпателна информация по въпроси, отнасящи се до работата и нормативните задължения на организациите от обществения сектор. Резултатите от прилагането на методиката се публикуват на интернет страницата на Министерство на иновациите и дигиталната трансформация и се отчитат в указанията по ал. 1.

(6) При установяване на случаи на невярна, непълна или подвеждаща информация при прилагане на методиката по ал. 5, националният координатор уведомява доставчика на съответната система с изкуствен интелект.

Секторни компетентни органи

Чл. 21. (1) В определени сектори съответните компетентни органи издават насоки, съгласувани с министъра на електронното управление и националния координатор, за внедряване и прилагане на системи с изкуствен интелект. Секторни компетентни органи са:

1. министърът на образованието и науката, по отношение на използването на изкуствен интелект в учебния процес и учебните програми;
2. министърът на здравеопазването, по отношение на използването на изкуствен интелект за подпомагане на медицинските дейности;
3. Висшият съдебен съвет, по отношение на използването на изкуствен интелект в гражданския, административния и наказателния процес, като насоките се съгласуват и с министъра на правосъдието;
4. министърът на вътрешните работи, по отношение на използването на изкуствен интелект в реакциите при кризи, оперативно-издирвателната дейност и разследването и разкриването на престъпления, като насоките се съгласуват и с министъра на правосъдието;
5. министърът на отбраната, по отношение на използването на изкуствен интелект в отбраната и въоръжените сили на Република България;
6. министърът на земеделието и храните, по отношение на използването на изкуствен интелект в сферата на земеделието и храните;
7. министърът на околната среда и водите, по отношение на използването на изкуствен интелект при управлението на отпадъци и опазването на биологичното разнообразие;
8. министърът на регионалното развитие и благоустройството, по отношение на използването на изкуствен интелект при устройственото планиране, инвестиционното проектиране и градоустройството;
9. Комисията за енергийно и водно регулиране, по отношение на използването на изкуствен интелект в енергетиката;
10. други органи на изпълнителната власт, определени с акт на Министерския съвет

(2) Насоките по ал. 1 включват прилагане на Насоките относно етичните аспекти за надежден ИИ на експертната група на високо равнище по въпросите на изкуствения интелект

(3) Насоките по ал. 1 не представляват класифицирана информация.

Регистрацията и оценка на съответствието на системи с изкуствен интелект, използвани от публични органи

Чл. 22. (1) Процедурите, предхождащи регистрирането на системи с изкуствен интелект, използвани от публични органи по смисъла на чл. 49, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2024/1689 се уреждат с правилника за прилагане на закона.

(2) Процедурите за оценка на съответствието на системи, разработвани по поръчка на публични органи, в т.ч. системата по чл. 23, се уреждат с правилника за прилагане на закона.

(3) Разрешението за прилагане на изключенията по чл. 46 от Регламент (ЕС) 2024/1689 се издават съвместно от министъра на иновациите и дигиталната трансформация и Комисията за регулиране на съобщенията по ред, определен с правилника за прилагане на закона.
(4) Информацията по чл. 49, ал. 4 от Регламент (ЕС) 2024/1689 не представлява класифицирана информация.

Система за подпомагане на осъществяването на секторни политики
Чл. 23. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация изгражда и поддържа система с изкуствен интелект за подпомагане на осъществяването на секторни политики.
(2) Административните органи използват системата по ал. 1 за подпомагане на дейността си по подготовка и прилагане на политики.
(3) Системата по ал. 1 използва информация от:
1. стратегически документи;
2. документите и данните по чл. 25;
3. статистически данни от Националния статистически институт;
4. становищата по проведените обществени консултации по проекти на нормативни актове и стратегически документи;
(4) Правилата за работа с информационната система по ал. 1 се определят с правилника за прилагане на закона.

Предоставяне на изчислителни ресурси за научноизследователска дейност
Чл. 24. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация развива Държавния хибриден частен облак по смисъла на допълнителните разпоредби на Закона за електронното управление, като включва необходимите изчислителни ресурси за подпомагане на развитието на изкуствения интелект.
(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация предоставя на висшите училища и научните организации изчислителен ресурс по ал. 1 по ред, определен с наредбата по чл. 12, ал. 4 от Закона за електронното управление.
(3) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация публикува ежемесечно данни за използването на изчислителните ресурси за научноизследователска дейност, в т.ч. данни за ползвателите, целите на използването и количеството и времето за използване на изчислителни ресурси.

Подпомагане на развитието на големите езикови модели
Чл. 25. (1) С цел подпомагане развитието на моделите на изкуствения интелект, в т.ч. на големите езикови модели, които работят и на български език, административните органи ежегодно публикуват информацията, данните и документите по чл. 15 от Закона за достъп до обществена информация по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

(2) Административните органи, водещи регистри в електронен вид, публикуват документи, съдържащи се във водените от тях регистри, по ред, определен с правилника за прилагане на закона, при спазване на Закона за защита на личните данни.
(3) Министърът на на иновациите и дигиталната трансформация осъществява методическо ръководство за прилагане на ал. 1 и 2.
(4) С цел подпомагане развитието на моделите на изкуствения интелект:
1. министърът на образованието и науката предоставя безплатно на заинтересованите страни текстовото съдържание на всички познавателни книжки, учебници и учебни комплекти по чл. 164, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, по ред, определен в правилника за прилагане на закона, като предварително урежда с правоносителите безвъзмездното използване на материалите.
2. Висшият съдебен съвет публикува всички актове, налични в единната информационна система на съдилищата и в информационните системи, използвани от административните съдилища, по ред, определен от Висшия съдебен съвет, съгласувано с министъра на иновациите и дигиталната трансформация.
3. Агенцията по обществени поръчки предоставя единен каталог на публичните документи от платформата по чл. 39а от Закона за обществените поръчки.
4. централното координационно звено по смисъла на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление предоставя единен каталог на публичните документи в платформата по чл. 21, ал. 1 от същия закон.

Глава шеста
НАСЪРЧАВАНЕ НА ИЗПОЛЗВАНЕТО, ИЗГРАЖДАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА СИСТЕМИ С ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ

Насърчаване на използването на системи с изкуствен интелект
Чл. 26. (1) Мерките за насърчаване на използването на системи за изкуствен интелект са:
1. предоставяне на целево финансиране за внедряване на системи с изкуствен интелект, включително за обучение и консултации, по реда на Закона за малките и средни предприятия, до границите съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis;
2. предоставяне на целево финансиране на общините;
3. мерките за повишаване на квалификацията по глава четвърта;
4. изпълнението на проекти, финансиране от Европейските фондове при споделено управление;
5. провеждането на информационни кампании за мерките, предвидени в този закон.

6. прилагането на чл. 13, ал. 1, т. 15 от Закона за обществените поръчки за услуги за научноизследователска и развойна дейност, свързана с изкуствения интелект

(2) Министерският съвет веднъж годишно приема доклад за прилагането на мерките по ал. 1 по предложение на министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

(3) Правилата и условията за предоставяне на целево финансиране по ал. 1, т. 1 се определят от министъра на иновациите и растежа.

(4) Правилата и условията за предоставяне на целево финансиране по ал. 1, т. 2 се определят от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

Насърчаване на изграждането и развитието на системи с изкуствен интелект

Чл. 27. (1) Мерките за насърчаване на развитието на системи за изкуствен интелект са:

1. насърчаването на инвестициите в системи с изкуствен интелект по реда на Закона за насърчаване на инвестициите;

2. финансовите инструменти, финансирани със средства от Европейските фондове при споделено управление;

3. предоставянето на изчислителни ресурси по чл. 24;

4. предоставяне на изчислителни ресурси за изследователски, развойни и учебни цели по реда на Регламент (ЕС) 2024/1732 на Съвета от 17 юни 2024 година за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1173 по отношение на инициативата EuroHPC за новосъздадени предприятия с цел засилване на водещата роля на Европа в областта на надеждния изкуствен интелект, както и по реда на Регламент (ЕС) 2021/1173 на Съвета от 13 юли 2021 година за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1488;

5. предоставяне на финансиране чрез специализирани фондове в сферите на отбраната и сигурността;

6. предоставяне на целево финансиране за изграждане на инструменти, услуги, процеси или компоненти с изкуствен интелект с отворен код.

(2) Министерският съвет приема многогодишна програма за насърчаване на развитието на изкуствен интелект и за прилагане на мерките по ал. 1, по предложение на министъра на иновациите и дигиталната трансформация и министъра на отбраната.

(3) Министерският съвет веднъж годишно приема доклад за прилагането на мерките по ал. 1 по предложение на министъра на иновациите и растежа, министъра на електронното управление и министъра на отбраната.

(4) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация публикува ежемесечно данни за използването на изчислителните ресурси по ал. 1, т. 4, в т.ч. данни за ползвателите, целите на използването и количеството и времето за използване на изчислителни ресурси.

(5) Мерките за насърчаване на развитието на системи с изкуствен интелект отчитат необходимостта от гарантиране а цифровия суверенитет на Република България.

(6) Цифров суверенитет е способността на Република България да прави самостоятелен

избор при развиването и внедряването на критични цифрови технологии, да управлява своите данни, инфраструктури и стандарти и да намалява стратегическите зависимости от участници, които не са установени в Европейския съюз и Европейската асоциация за свободна търговия или които се контролират пряко или косвено от организации извън Европейския съюз и Европейската асоциация за свободна търговия.

Помощен център за използване на изкуствен интелект

Чл. 28. Министърът на иновациите и дигиталната трансформация създава единен помощен център за подпомагане а използването на изкуствен интелект от юридическите лица, в т.ч.:

1. правна помощ по отношение на приложимото право в областта на цифровите технологии, в т.ч на изкуствения интелект;
2. получаване на информация за прилагането на насърчителни мерки по чл. 27;
3. получаване на информация за повишаване на квалификацията на работниците и служителите;
4. получаване на информация за секторните политики за използване и развитие на изкуствения интелект;

Обучение на модели на изкуствен интелект с текст и информация, обект на авторско право и сродни права

Чл. 29. Обучението на модели на изкуствен интелект се смята за автоматизиран анализ на текст и информация по смисъла на чл. 26е и чл. 26ж от Закона за авторското право и сродните му права.

Глава седма
ОГРАНИЧАВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ ЗА ДЕЦА И УЯЗВИМИ ГРУПИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ

Ограничаване на рисковете от пристрастяване

Чл. 30. (1) Комисията за регулиране на съобщенията приема методика за оценка на риска от пристрастяване към онлайн услуги в резултат на системите за препоръчване, използвани от много големите онлайн платформи по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065.

(2) Комисията за регулиране на съобщенията извършва оценка по методиката по ал. 1 и публикува резултатите на интернет страницата си. Резултатите се изпращат и на Европейския съвет за цифрови услуги.

(3) Държавната агенция за закрила на детето, съвместно с Комисията за регулиране на съобщенията и Министерството на иновациите и дигиталната трансформация провеждат информационни кампании за ограничаване на риска от пристрастяване към онлайн услуги. Информационните кампании се финансират чрез средствата по чл. 19, ал. 1 от Закона за електронните съобщения.

Ограничаване на други рискове, свързани с комуникация със системи с изкуствен интелект

Чл. 31. (1) Компетентните държавни органи извършват периодични проверки на най-популярните системи с изкуствен интелект по чл. 50, параграфи 1 и 2 от Регламет (ЕС) 2024/1689, определени по реда на ал. 3, за следните рискове:

1. насърчаване на престъпно поведение - Министерството на вътрешните работи;
2. насърчаване на самонараняване или самоубийство - Държавната агенция за закрила на детето;
3. насърчаване на развиване и задълбочаване на зависимости, в т.ч. зависимост към алкохол, наркотични вещества и техни аналози, тютюневи изделия и хазарт - Министерството на здравеопазването;
4. насърчаване на дискриминационно поведение спрямо уязвими групи - Комисията за защита от дискриминация;
5. насърчаване на самодиагностика и/или самолечението без надзор от правоспособен медик - Изпълнителна агенция "Медицински надзор".

(2) При установяване на рисковете по ал. 1, съответният орган уведомява незабавно службата по изкуствен интелект на Европейския съюз и доставчика на съответната система с изкуствен интелект.

(3) Системите с изкуствен интелект по ал. 1, които подлежат на проверка, се определят от министъра на иновациите и дигиталната трансформация съгласно утвърдена от него методика.

Забрана за използване на лични данни на деца

Чл. 32. Забранява се използването на лични данни на деца, в т.ч. съдържание, създадено или публикувано от лица, идентифицирани като деца, за обучение на модели на изкуствен интелект, освен със съгласие на техните родители и настойници за специализирани модели:

1. за подпомагане на образованието на деца;
2. иновации в сферата на педиатрията;

Глава осма
АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Административни нарушения

Чл. 33. (1) За неправомерно използване на предоставени изчислителни ресурси по чл. 24, нарушителят се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв или с имуществена санкция от 1000 до 5000 лв.

(2) За нарушение на забрана по чл. 12, нарушителят се наказва с глоба или с имуществена санкция от 10 000 до 50 000 лв.

(3) Длъжностно лице, което не спази задължението по чл. 25, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв.
(4) Оператор на много голяма онлайн платформа, който не изпълни задължението по чл. 13, ал. 2, се наказва с имуществена санкция от 1 000 000 до 5 000 000 лв;
(5) Извън случаите по ал. 4, лице, което не изпълни задължението по чл. 13, ал. 2 се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 10 000 до 200 000 лв.
(6) За нарушение на забраната по чл. 32, нарушителят се наказва с глоба или с имуществена санкция от 5 000 до 30 000 лв.
(7) За нарушение на изискването за извършване на оценка на въздействието върху основните права по чл. 27 от Регламент (ЕС) 2024/1689, както и на правото на обяснение при вземане на индивидуални решения по чл. 86 от Регламент (ЕС) 2024/1689, нарушителят се наказва с глоба или имуществена санкция от 10 000 до 50 000 лв.
(8) За други нарушения на този закон или на Регламент (ЕС) 2024/1689, за които няма предвидени санкции, нарушителят се наказва с глоба или имуществена санкция от 5 000 до 30 000 лв.

Производство за налагане на административни наказания
Чл. 34. (1). Актовете за установяване на административни нарушения по този закон и при прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1689 се издават от оправомощени длъжностни лица от:
1. министъра на иновациите и дигиталната трансформация за::
а) нарушения по чл. 99, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2024/1689
б) неспазване на задължението по чл. 25;
в) неправомерно използване на предоставени изчислителни ресурси по чл. 24;
2. Комисията за регулиране на съобщенията за нарушения на:
а) чл. 99, параграф 3, 4 и 5 от Регламент (ЕС) 2024/1689
б) забраните по чл. 12;
3. председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" за неспазване на задължението по чл. 13, ал. 2.
4. Комисията за защита на личните данни за нарушения на забраната по чл. 32.
(2) Наказателните постановления се издават от министъра на иновациите и дигиталната трансформация, председателя на Комисията за регулиране на съобщенията, председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" или от оправомощено от тях длъжностни лица.
(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. В Закона за електронното управление (обн., ДВ, бр. 46 от 2007 г.; изм., бр. 82 от 2009 г., бр. 20 от 2013 г., бр. 40 от 2014 г., бр. 13, 38, 50, 62 и 98 от 2016 г., бр. 88 и 94 от 2018 г., бр. 94 и 102 от 2019 г., бр. 69 и 85 от 2020 г., бр. 15 от 2022 г., бр. 66 и 80 от 2023 г. и бр. 31 и 67 от 2025 г., бр.17 от 2026г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 7в, ал. 2 се създава нова т. 30, а настоящата т. 30 става т. 31:

"30. провежда държавната политика по отношение на използването на изкуствения интелект в обществения сектор"

2. В чл. 8 се създава ал. 7:

"(7) Административни услуги, предоставяни по електронен път, могат да се предоставят и чрез системи с изкуствен интелект по начин, определен с модела по ал. 6."

3. В чл. 58а настоящата т. 10 става т. 11 и се създава нова т. 10:

"10. при изграждане на информационните системи да се предвиди използване на системи с изкуствен интелект за подпомагане на работата на разработчиците на софтуер"

§ 2. В чл. 20, ал. 1 от Закона за електронните съобщения (обн., ДВ, бр. 41 от 2007 г.; изм., бр. 109 от 2007 г., бр. 36, 43 и 69 от 2008 г., бр. 17, 35, 37 и 42 от 2009 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 45 от 2009 г.; изм., бр. 82, 89 и 93 от 2009 г., бр. 12, 17, 27 и 97 от 2010 г., бр. 105 от 2011 г., бр. 38, 44 и 82 от 2012 г., бр. 15, 27, 28, 52, 66 и 70 от 2013 г., бр. 11, 53, 61 и 98 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2015 г. – бр. 23 от 2015 г.; изм., бр. 24, 29, 61 и 79 от 2015 г., бр. 50, 95, 97 и 103 от 2016 г., бр. 58, 85 и 101 от 2017 г., бр. 7, 21, 28, 77 и 94 от 2018 г., бр. 17, 47, 74, 94 и 100 от 2019 г., бр. 28, 51, 62 и 69 от 2020 г.; Решение № 15 на Конституционния съд от 2020 г. – бр. 101 от 2020 г.; изм., бр. 105 от 2020 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 15 и 32 от 2022 г., бр. 58 и 84 от 2023 г., бр. 41, 70 и 79 от 2024 г., бр. 35, 61, 95, 99 и 100 от 2025 г. и бр. 16 , 17 и 51 от 2026 г.) се създават т. 15 и 16:

"15. проекти за развитие на изкуствения интелект, в т.ч. изграждане на системи по чл. 17, ал. 2 от Закона за използването и развитието на изкуствения интелект;

16. проекти и програми за ограничаване на вредните ефекти на изкуствения интелект върху деца по глава седма от Закона за използването и развитието на изкуствения интелект;

§ 3. В чл. 12, ал. 2, т. 5 от Закона за насърчаване на инвестициите (обн., ДВ, бр. 97 от 1997 г.; попр., бр. 99 от 1997 г.; изм., бр. 29 и 153 от 1998 г., бр. 110 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 37 от 2004 г.; попр., бр. 40 от 2004 г.; изм., бр. 34, 59, 65, 80, 82 и 86 от 2006 г., бр. 42 и 53 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 41 и 82 от 2009 г., бр. 18, 88 и 100 от 2010 г., бр. 38, 45 и 82 от 2012 г., бр. 15, 16 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 32 и 61 от 2015 г., бр. 85 и 96 от 2017 г., бр. 20 от 2018 г., бр. 44 от 2019 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 17 и 21 от 2021 г., бр. 22 от 2022 г., бр. 20 и 79 от 2024 г. и бр. 43, 74 и 96 от 2025 г.) се добавя буква "е":

"е) над пет пъти за инвестиции в изграждане на системи с изкуствен интелект;

§ 4. В чл. 80 от Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите (обн., ДВ, бр. 39 от 2024 г.; изм., бр. 16 и 51 от 2026 г.) се създава ал. 4:
"(4) Публикации, създадени в резултат на публично финансирани научни изследвания, могат да бъдат използвани безплатно за обучение на отворени модели на изкуствен интелект с общо предназначение по смисъла на Закона за използването и развитието на изкуствения интелект"

§ 5. В Закона за киберсигурност (обн., ДВ, бр. 94 от 2018 г.; изм., бр. 69 и 85 от 2020 г. и бр. 15 и 25 от 2022 г. и бр.17 от 2026г.) се правят следните допълнения:
1. В чл. 10, ал. 1 се създава т. 8:
"8. използване на нови технологии, в т.ч. изкуствен интелект"
2. В чл. 23, ал. 5, т. 4 се създава буква д)
"д) информация за използването на системи с изкуствен интелект при изпълнението на действия, довели до инцидента"

§ 6. В Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г.; изм., бр. 98 и 105 от 2016 г., бр. 58 и 99 от 2017 г., бр. 24, 92 и 108 от 2018 г., бр. 24, 42, 100 и 101 от 2019 г., бр. 17 и 82 от 2020 г., бр. 17, 34 и 102 от 2022 г., бр. 11 и 102 от 2023 г., бр. 23, 27 и 69 от 2024 г. и бр. 26 и 64 от 2025 г.) се правят следните допълнения:
1. В чл. 77, ал. 1, т. 4 накрая се добавя запетая и думите "в т.ч. за използване на системи с изкуствен интелект"

2. В чл. 118 се създава ал. 7:
"(7) При използване на системи с изкуствен интелект в процеса на оценяване, задължително се предоставят подробни обяснения за причините, поради които е определена съответната оценка, в съответствие с чл. 86 от Регламент (ЕС) 2014/1689"

3. Създава се чл. 226а:
"Чл. 226а. За повишаване на квалификацията на учителите, директорите и другите педагогически специалисти за използване на системи с изкуствен интелект за подпомагане на учебния процес се прилага Закона за използването и развитието на изкуствения интелект"

4. Създава се чл. 250а:
"Чл. 250а. (1) Министърът на образованието изгражда и поддържа система с изкуствен интелект за подпомагане на работата на педагогическите специалисти.
(2) Системата по ал. 1 подпомага педагогическите специалисти в най-малко следните направления:
1. адаптиране на учебно съдържание;
2. създаване на индивидуални учебни планове;

3. изготвяне на материали за текущи изпитвания;
4. оценяване, при условията на чл. 118, ал. 7;
5. осъществяване на административни дейности.”

§ 7. В Закона за мерките срещу изпирането на пари (обн., ДВ, бр. 27 от 2018 г.; изм., бр. 94 от 2018 г., бр. 17, 34, 37, 42 и 94 от 2019 г., бр. 18 и 69 от 2020 г., бр. 7, 17 и 21 от 2021 г., бр. 25 и 32 от 2022 г., бр. 60, 82 и 84 от 2023 г., бр. 70 от 2024 г., бр. 49, 50 и 54 от 2025 г. и бр. 16 и 51 от 2026 г.), се създава нов чл. 70а:
“Чл. 70а. (1) Дирекция “Финансово разузнаване” на Държавна агенция “Национална сигурност” изгражда и поддържа система с изкуствен интелект за установяване на риск от изпиране на пари при получаване на уведомления за съмнителни операции и сделки.
(2) Информацията, документите и данните по тази глава се използват за нуждите на системата по ал. 1.”

§ 8. В чл. 12, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ, бр. 58 от 1998 г.; изм., бр. 79 и 153 от 1998 г., бр. 12, 26, 86 и 113 от 1999 г., бр. 24 от 2000 г., бр. 34 и 41 от 2001 г., бр. 46 и 96 от 2002 г., бр. 18 от 2004 г., бр. 14 и 105 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 80, 96 и 108 от 2006 г., бр. 13, 53 и 59 от 2007 г., бр. 16, 36, 43 и 100 от 2008 г., бр. 12, 32, 82 и 85 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 8 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 66, 101 и 109 от 2013 г., бр. 40 и 98 от 2014 г., бр. 12, 61 и 95 от 2015 г., бр. 45, 58 и 61 от 2016 г., бр. 13 и 58 от 2017 г., бр. 2, 18 и 77 от 2018 г., бр. 51 и 98 от 2019 г., бр. 21, 63 и 103 от 2020 г., бр. 61 и 102 от 2022 г., бр. 66 и 102 от 2023 г., бр. 39, 41, 70 и 85 от 2024 г. и бр. 43 от 2025 г. и бр.24 от 2026г.), се правят следните изменения и допълнения:
1. Създава се нова т. 16:
“16. инвестиции в използване на нови технологии в земеделието, в т.ч. системи с изкуствен интелект.”
2. Настоящата т. 16 става т. 17;

§ 9. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 69 от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г. – бр. 52 от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68, 75, 102 и 105 от 2006 г., бр. 40, 46, 59, 64 и 104 от 2007 г., бр. 43, 94, 108 и 109 от 2008 г., бр. 35, 41 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 100 и 101 от 2010 г., бр. 18, 33, 61 и 82 от 2011 г., бр. 7, 15, 20 и 38 от 2012 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 49 от 2012 г.; изм., бр. 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 104 от 2013 г., бр. 1, 27 и 61 от 2014 г., бр. 54, 61, 79 и 98 от 2015 г., бр. 8, 57, 59, 98 и 105 от

2016 г., бр. 85, 86, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 30, 42, 59, 77, 91 и 92 от 2018 г., бр. 79 от 2019 г., бр. 13, 28, 44, 64, 104, 107 и 109 от 2020 г., бр. 25, 51, 58, 62 и 104 от 2022 г., бр. 11, 14, 66, 84, 85 и 106 от 2023 г., бр. 27, 39, 66, 67 и 70 от 2024 г., бр. 115 от 2025 г. и бр. 16 и 51 от 2026 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 107з, ал. 11 накрая се добавят думите "в т.ч. дали системата използва изкуствен интелект"

2. В чл. 349, ал. 1 се добавя т. 19:

"19. Информация за относимостта на изкуствения интелект към причините за сключване, съответно за прекратяване на трудовия договор;"

§ 10. В чл. 10ж от Закона за хазарта (обн., ДВ, бр. 26 от 2012 г.; изм., бр. 54, 82 и 94 от 2012 г., бр. 68 от 2013 г., бр. 1 и 105 от 2014 г., бр. 61 и 79 от 2015 г., бр. 74 и 98 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 42 от 2019 г., бр. 14, 69 и 104 от 2020 г., бр. 11 и 14 от 2021 г., бр. 61 от 2022 г., бр. 84, 106 и 108 от 2023 г. и бр. 41, 42 и 70 от 2024 г. и бр.49 от 2025г.) се създава ал. 4:

"(4) На организаторите на онлайн залагания се забранява използването на системи за препоръчване по смисъла на Регламент (ЕС) 2022/2065 с изкуствен интелект."

§ 11. В чл. 159 от Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 13, 23, 28, 88, 103 и 108 от 2020 г., бр. 9 от 2021 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 84 от 2021 г.; изм., бр. 53 от 2022 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2022 г. – бр. 79 от 2022 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2023 г. – бр. 10 от 2023 г.; изм., бр. 67, 82 и 84 от 2023 г., бр. 23, 39, 41 и 42 от 2024 г., бр. 49 от 2025 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2025 г. – бр. 50 от 2025 г.; изм., бр. 54 от 2025 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 2025 г. –

бр. 60 от 2025 г.; изм., бр. 61, 64, 65, 87 и 115 от 2025 г. и бр. 27 и 32 от 2026 г.) се създава ал. 10:

“(10) Наказанието по ал. 3 се налага и на онзи, който създава порнографско съдържание по ал. 3 чрез изкуствен интелект, както и на онзи, който създава или разпространява инструкции, компютърни програми или модели на изкуствен интелект за създаване на такова порнографско съдържание”

§ 12. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2022 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г., бр. 18 и 67 от 2024 г., бр. 6, 63, 65 и 87 от 2025 г. и бр. 16, 17 и 51 от 2026 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 5 се създава ал. 3:

“(3) За постановяване на своите актове, органите на съдебната власт нямат право да използват системи с изкуствени интелект за тълкуване на фактите и правото и за прилагане на закона към конкретен набор от факти”

2. В чл. 9 се създава ал. 5:

“(5) Забранява се използването на системи с изкуствен интелект при прилагането на ал. 1”

§ 13. В чл. 62, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията (обн., ДВ, бр. 138 от 1998 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 1999 г. – бр. 60 от 1999 г.; изм., бр. 81 от 1999 г., бр. 79 от 2000 г., бр. 96 и 112 от 2001 г., бр. 77 и 120 от 2002 г., бр. 99 и 114 от 2003 г., бр. 99 и 115 от 2004 г., бр. 88, 93 и 105 от 2005 г., бр. 21, 34, 70, 80, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41, 53 и 113 от 2007 г., бр. 110 от 2008 г., бр. 14, 37, 42 и 99 от 2009 г., бр. 12, 47, 97, 99 и 101 от 2010 г., бр. 28, 99 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 102 от 2012 г., бр. 15, 17 и 27 от 2013 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 2013 г. – бр. 91 от 2013 г.; изм., бр. 109 от 2013 г., бр. 19 и 107 от 2014 г., бр. 96 от 2015 г., бр. 46, 61, 98 и 103 от 2016 г., бр. 8, 63, 75, 92 и 99 от 2017 г., бр. 7, 27, 44, 77, 103 и 106 от 2018 г., бр. 100 от 2019 г., бр. 68, 104 и 109 от 2020 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 8 и 104 от 2022 г., бр. 84, 100 и 108 от 2023 г., бр. 42 от 2024 г., бр. 6, 99 и 113 от 2025 г. и бр. 16 и 51 от 2026 г.) след думата “фондовете” се добавят думите “в т.ч. за безвъзмездното им използване за обучение на модели на изкуствен интелект”

§ 14. В чл. 15, т. 12 от Закона за Българската телеграфна агенция (обн., ДВ, бр. 99 от 2011 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 78 от 2012 г.; изм., бр. 15 от 2013 г., бр. 19 от 2014 г., бр. 74 и 79 от 2015 г., бр. 98 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 84 от 2023 г. и бр. 16 и 51 от 2026 г.) накрая се добавят думите "в т.ч. за безвъзмездното им предоставяне за обучение на модели на изкуствен интелект"

§ 15. В Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 107 от 2003 г.; изм., бр. 18 от 2004 г., бр. 18 и 95 от 2005 г., бр. 30, 65 и 74 от 2006 г., бр. 49, 55 и 59 от 2007 г., бр. 36, 43 и 98 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 82 и 103 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 35 и 47 от 2011 г., бр. 38, 54 и 82 от 2012 г., бр. 15, 20, 23, 59 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 17, 35, 48 и 56 от 2015 г., бр. 42, 47 и 105 от 2016 г., бр. 51, 58, 102 и 103 от 2017 г., бр. 7, 38, 57, 64, 77, 83, 91 и 103 от 2018 г., бр. 17, 41 и 79 от 2019 г., бр. 25, 38 и 57 от 2020 г., бр. 9 и 21 от 2021 г., бр. 8, 9, 99 и 102 от 2022 г., бр. 11, 82, 84, 86 и 96 от 2023 г., бр. 16, 27 и 39 от 2024 г., бр. 26, 44, 47, 67, 81 и 95 от 2025 г. и бр. 16 и 51 от 2026 г.) се правят следните допълнения:
1. В чл. 21, ал. 1 се добавя точка 47-48:
"47. наблюдава внедряването на системи с изкуствен интелект от енергийните предприятия;
48. въвежда етични стандарти, стандарти за сигурност и методика за оценка на риска при използването на системи за изкуствен интелект в енергетиката."
2. В чл. 23, т. 15 след думите "интелигентни мрежи" се добавят думите "в т.ч. използващи изкуствен интелект"

§ 16. В чл. 26 от Закона за нормативните актове (обн., ДВ, бр. 27 от 1973 г.; изм., бр. 65 от 1995 г., бр. 55 от 2003 г., бр. 46 от 2007 г. и бр. 34 от 2016 г. и бр.30 от 2026г.) се създава ал. 6:
"(6) В случай, че при изготвянето на проекта на нормативен акт, неговите мотиви или оценката на въздействието, са използвани системи с изкуствен интелект, това се отбелязва в мотивите на проекта".

§ 17. В чл. 183 от Изборния кодекс (обн., ДВ, бр. 19 от 2014 г.; изм., бр. 35, 53 и 98 от 2014 г., бр. 79 от 2015 г., бр. 39, 57, 85 и 97 от 2016 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 20 от 2017 г.; изм., бр. 85 от 2017 г., бр. 94 и 102 от 2018 г., бр. 17, 21, 29, 34, 60 и 61 от 2019 г., бр. 88 и 107 от 2020 г., бр. 36 от 2021 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 37 от 2021 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 58 от 2021 г.; изм., бр. 15 и 104 от 2022 г.; Решение № 9 на Конституционния съд от 2023 г. – бр. 104 от 2023 г. и бр. 85 от 2024 г. и бр.23 от 2026г.) се създава ал. 6:
"(6) В агитационни материали, създадени изцяло или частично чрез системи за изкуствен интелект, това обстоятелство се отбелязва с думите "Агитационният материал е създаден чрез използване на изкуствен интелект";"

§ 18. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 61, 64, 80, 82, 85 и 102 от 2006 г., бр. 22, 51, 53, 97 и 109 от 2007 г., бр. 36, 43, 69, 88 и 102 от 2008 г., бр. 74, 75, 82 и 93 от 2009 г., бр. 54, 98 и 100 от 2010 г., бр. 10, 19, 39 и 48 от 2011 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 20 от 2012 г.; изм., бр. 47, 53, 54, 60 и 75 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 19, 37, 79, 92, 95, 101 и 102 от 2015 г., бр. 13, 50, 81, 86, 98 и 101 от 2016 г., бр. 9, 11, 54, 58, 77 и 97 от 2017 г., бр. 2, 7, 17, 55, 59, 62, 77, 86 и 105 от 2018 г., бр. 13, 17 и 60 от 2019 г., бр. 51, 60, 69, 71, 104 и 109 от 2020 г., бр. 18 и 23 от 2021 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 26 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 11 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 84 от 2021 г.; изм., бр. 102 от 2022 г., бр. 14 от 2023 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2023 г. – бр. 59 от 2023 г.; изм., бр. 65, 66, 67, 84 и 102 от 2023 г., бр. 13 и 41 от 2024 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2025 г. – бр. 38 от 2025 г.; изм., бр. 61, 63 и 64 от 2025 г., бр. 16 от 2026 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2026 г. – бр. 23 и 51 от 2026 г.), в чл. 150 настоящият текст става ал. 1 и се създава ал. 2:

"(2) Министерският съвет, по предложение на министъра на вътрешните работи, определя с наредба реда, условията и зоните, в които могат да се използват с експериментални цели автономни пътни превозни средства, които се управляват чрез системи за изкуствен интелект, без това да застрашава живота и здравето на участниците в движението"

§ 19. В Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм., бр. 70 от 1999 г., бр. 42 и 112 от 2001 г., бр. 45 и 54 от 2002 г., бр. 37 и 103 от 2003 г., бр. 37 и 70 от 2004 г., бр. 11, 63 и 88 от 2005 г., бр. 30 и 82 от 2006 г., бр. 11, 29, 52, 63 и 109 от 2007 г., бр. 13, 26, 28 и 69 от 2008 г., бр. 12, 32, 36, 74, 82, 93 и 103 от 2009 г., бр. 73 от 2010 г., бр. 9 и 43 от 2011 г., бр. 21 и 44 от 2012 г., бр. 16, 23, 52, 68, 70 и 108 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, 79 и 80 от 2015 г., бр. 15, 33, 97, 101 и 103 от 2016 г., бр. 97 от 2017 г., бр. 14, 24, 56 и 77 от 2018 г., бр. 1, 24, 34, 58 и 101 от 2019 г., бр. 17, 28, 44, 60, 89 и 98 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 22 от 2022 г., бр. 8 и 67 от 2023 г. и бр. 39 и 79 от 2024 г. и бр.52 от 2025г.) в чл. 24б, ал. 2 думите "за срок не по-кратък от една година" се заменят с думите "за срок до 5 години, но не по-кратък от 24 месеца", а в изречение второ думите "от една година" се заменят с думите "от 24 месеца"

§ 20. В Закона за здравното осигуряване ((обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88,

97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г.; попр., бр. 16 от 2018 г.; изм., бр. 17, 30, 46, 53, 64, 77, 88, 98, 102 и 105 от 2018 г., бр. 12, 35, 83, 94 и 99 от 2019 г., бр. 26, 28, 51, 64, 69, 103 и 109 от 2020 г., бр. 12, 19, 21 и 77 от 2021 г., бр. 16, 18, 25, 51, 58 и 62 от 2022 г., бр. 8, 53, 66, 84, 85 и 106 от 2023 г., бр. 2, 16, 27, 66, 67, 70, 79 и 82 от 2024 г., бр. 25 от 2025 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2025 г. – бр. 48 от 2025 г.; изм., бр. 49, 54 и 100 от 2025 г. и бр. 16, 25, 27 и 51 от 2026 г.) в чл. 33, ал. 1 се създава т. 4д:

"4д. чуждите граждани, на които е издадено разрешение за продължително пребиваване по реда на чл. 24б от Закона за чужденците в Република България, както и членовете на семействата им"

§ 21. В Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 70 от 2004 г.; изм., бр. 46, 76, 85, 88, 94 и 103 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 71, 75, 80, 81, 95 и 102 от 2006 г., бр. 31, 41, 46, 53, 59, 82 и 95 от 2007 г., бр. 13, 102 и 110 от 2008 г., бр. 36, 41, 74, 82, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 41, 42, 50, 59, 62, 98 и 100 от 2010 г., бр. 8, 9, 45 и 60 от 2011 г., бр. 38, 40, 54, 60, 82, 101 и 102 от 2012 г., бр. 15, 30, 66, 68, 99, 104 и 106 от 2013 г., бр. 1, 98 и 107 от 2014 г., бр. 9, 72, 80 и 102 от 2015 г., бр. 17, 27, 98 и 103 от 2016 г., бр. 58, 85 и 102 от 2017 г., бр. 18, 77, 91, 98 и 102 от 2018 г., бр. 24, 58, 99 и 101 от 2019 г., бр. 23, 28, 34, 44, 67, 103, 105 и 110 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 8, 17, 18, 32, 41, 58 и 62 от 2022 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2022 г. – бр. 94 от 2022 г.; изм., бр. 102 и 104 от 2022 г., бр. 8, 66, 80, 86, 96 и 102 от 2023 г., бр. 35, 39 и 85 от 2024 г. и бр. 25 и 52 от 2025 г.) се създава чл. 28и:

"Чл. 28и. (1) Като част от националната здравно-информационна система, министърът на здравеопазването изгражда и поддържа клинични експертни системи, в т.ч. с изкуствен интелект, които подпомагат дейността на медицинските и немедицинските специалисти;

(2) Медицинските и немедицинските специалисти могат да използват и други клинични експертни системи извън тези по ал. 1.

(3) Използването на клиничните експертни системи по ал. 1 е свободно и безплатно за всички медицински и немедицински специалисти.

(4) Изпълнителна агенция "Медицински надзор" осъществява надзор над работата на клиничните експертни системи и прилагането на правилата за етично използване на изкуствен интелект."

§ 22. В Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 13 от 2016 г.; изм., бр. 34 от 2016 г., бр. 63, 85, 96 и 102 от 2017 г., бр. 7, 15, 17, 24, 30, 49, 77, 80, 86, 102 и 105 от 2018 г., бр. 17, 83 и 102 от 2019 г., бр. 23 и 107 от 2020 г., бр. 62 от 2022 г., бр. 84, 86, 88, 105 и 108 от 2023 г., бр. 11 и 67 от 2024 г., бр. 61 от 2025 г. и бр. 16 и 51 от 2026 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 39а се създава ал. 15:
“(15) Към централизираната електронна платформа по ал. 1 се изгражда и поддържа система с изкуствен интелект за подпомагане на изготвянето и проверката на необходимата документация за обществени поръчки”
2. В чл. 232а се създава ал. 4:
“(4) Осъществяването на задължителния контрол се подпомага чрез системи с изкуствен интелект по ред, определен в правилника за прилагане на закона”

§ 23. В чл. 16 от Закона за насърчаване на заетостта (..) се създават т. 18-19:
“18. повишаване на квалификацията за използване на системи с изкуствен интелект;
19. изследване и прогнозиране на ефекта от въвеждането на системи с изкуствен интелект върху пазара на труда;”

§ 24. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, изпълнителният директор на Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия създава програма за целево финансиране по чл. 26, ал. 1, т. 1.

§ 25. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, Министерският съвет приема правилника за прилагане на закона.

§ 26. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, Министерският съвет приема стратегия за изкуствения интелект.

§ 27. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, Министерският съвет приема обновени секторни стратегически документи, в т.ч. стратегическите документи по чл. 9, ал. 1 от Закона за насърчаване на научните изследвания и иновациите, като включва прилагането на системи с изкуствен интелект в съответните сектори.

§ 28. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, министърът на иновациите и дигиталната трансформация привежда устройствените правилници на съответните министерства в съответствие с функциите, уредени в този закон.

§ 29. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, министърът на образованието и науката привежда Държавния образователен стандарт в съответствие с този закон, като включва изучаването на изкуствен интелект.

§ 30. В шестмесечен срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, министъра на иновациите и дигиталната трансформация създава единния помощен център по чл. 28.

§ 31. В деветмесечен срок срок от обнародването на този закон в Държавен вестник, задължените лица привеждат дейността си в съответствие с него.

§ 32. Този закон влиза в сила два месеца след обнародването му в Държавен вестник, с изключение на член 22, § 7 и § 21, които влизат в сила на 01.07.2027 г.

ВНОСИТЕЛИ:

Бойчинр Бонанов

Александър Сантиев

Елисавета Белчадева

Стела Ангелова

Александра Сидерова

Ивайло Мирчев

Тихо Попов

Надежда Цардинова

Данчо Данчов

Атанас Стоев

МОТИВИ

към проект на Закон за използването и развитието на изкуствения интелект

Изкуственият интелект е набор от технологии, които все повече навлизат в множество сфери на обществения живот и имат потенциала да за значителна трансформация. От една страна, това носи рискове, които трябва да бъдат ограничени, но от друга страна създава много възможности, които не бива да бъдат пропуснати.

Използването на системи с изкуствен интелект има потенциал да направи редица сфери на икономиката много по-ефективни, а изоставането с неговото използване може да ги направи неконкурентни на глобалния и регионалния пазар.

С настоящия законопроект се създава уредба на използването и развитието на изкуствения интелект в няколко направления:

1. прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1689 (Акт за изкуствения интелект)
2. използването на изкуствен интелект в обществения сектор, в т.ч. за целите на предоставянето на електронни административни услуги;
3. развитието на уменията на работниците и служителите, в т.ч. държавните служители, за използване на изкуствения интелект;
4. насърчаването на инвестициите в развитието и използването на изкуствен интелект;
5. ограничаването на рисковете за националната сигурност, произтичащи от злонамереното използване на изкуствения интелект

Провеждане на държавната политика в областта на изкуствения интелект

Със законопроекта се предлага държавната политика в областта на изкуствения интелект да се провежда от министъра на иновациите и дигиталната трансформация - насочена към администрацията и стимулите за използване и развитие в частния сектор.

Министерството на иновациите и дигиталната трансформация е министерството, натоварено с дигиталната трансформация на обществения сектор и като такова е най-логичният избор за провеждане на политиката в областта на изкуствения интелект в тази ѝ част, както и със стимулиране на иновациите и растежа, съответно развитието на изкуствения интелект, като инструмент за иновации и растеж, попада в сферата на политики на министерството.

Останалите компетентни органи има ресорни компетенции по сектор (свързани с надзор на пазара, провеждане на обучения или защита на основни права), но общата политика следа да се ръководи от МЕУ и МИР, на база на горните аргументи.

Предвижда се създаването на национален координатор за използването и развитието на изкуствения интелект, който да осигурява взаимодействие между множеството компетентни органи по закона и да съгласува основните документи, обективиращи политики, свързани с изкуствения интелект.

Прилагане на Регламент (ЕС) 2024/1689 (Акт за изкуствения интелект)

Със законопроекта се уреждат всички въпроси, делегирани на държавите членки от регламента, в т.ч. определяне на националните компетентни органи, редът за налагане на санкции, съхранение на документацията по регламента и воденето на регистри.

В допълнение на това, със законопроекта се предлага решение на два проблема, които се смятат за пречка пред развитието на изкуствения интелект в ЕС: ограниченията пред модели с общо предназначение и правната несигурност по отношение на обучението (тренирането) с публично достъпни данни.

Със законопроекта се определят конкретни критерии, съгласно които един модел с общо предназначение може да бъде използван за развойна и научноизследователска дейност, като така се гарантира правната сигурност при тълкуването на изключението за такива модели, посочено в регламента. Това ще позволи на отворени модели да бъдат използвани свободно за развойна и научноизследователска дейност, като ограниченията по регламента ще се прилагат едва при пускането на пазара на крайния продукт.

Предлага се и яснота по отношение на обучението на отворени модели с публично достъпни данни, които могат да бъдат класифицирани като лични данни. Разпоредбите се отнасят единствено за отворени модели, които са свободни за ползване и нямат лицензионни ограничения, поради което може да се твърди, че обработката на лични данни е в обществен интерес, доколкото са приложени гаранции, че конкретни данни няма да "изтичат" при използване на модела.

Въвеждането на яснота по тези два въпроса има потенциал да превърне България в предпочитана дестинация за развитие на компании, използващи изкуствен интелект.

Използване на изкуствен интелект в обществения сектор, в т.ч. за целите на предоставянето на електронни административни услуги

Общественият сектор може и трябва да се възползва от развитието на изкуствения интелект, като това се предвижда по няколко направления:

- Използване на системи с ИИ за предоставяне на електронни административни услуги (напр. заявяване на услуги чрез т.нар. чат-ботове), което да улесни заявяването
- Приемането на насоки за използването на системи с ИИ в държавната администрация, както и изграждането, внедряването и приспособяването на системи с ИИ за подпомагане на държавните служители и административните органи;
- Създаване на система с изкуствен интелект за подпомагане на осъществяването на политики - такава система ще позволи получаване на отговори в реално време по серия въпроси, чийто отговор е необходим при провеждане на политики, вкл. при изготвяне на оценки на въздействието на проектите на нормативни актове, следене на изпълнението на индикатори по стратегически документи и др.
- Определяне на секторни компетентни органи в чувствителни сектори - образование, здравеопазване, разследване
- Предоставяне на изчислителни ресурси за научноизследователска дейност, както от страна на Министерството на иновациите и дигиталната трансформация и поддържания от него Държавен хибриден частен облак, така и от суперкомпютрите, по смисъла на приложимия европейски регламент
- Подпомагане на езиковите модели на български език с документи от администрацията, с които да могат бъдат обучени въпросните езикови модели, с което да бъде повишено тяхното качество при работа на български език

Развитие на уменията на работниците и служителите, в т.ч. държавните служители, за използване на изкуствения интелект

Системите с изкуствен интелект са важен инструмент за улесняване на работниците и служители в тяхната работа и за повишаване на ефективността им и конкурентността им на пазара на труда. Затова със законопроекта се предлагат следните мерки:

- Програма за обучение на държавни служители за използване на системи с ИИ (напр. за т.нар. prompt engineering), изготвена съвместно от Института за публична администрация и Министерството на иновациите и дигиталната трансформация
- Повишаване на квалификацията на работниците и служителите в рамките на активната политика по заетостта на Министерството на труда и социалната политика, в т.ч. чрез програми, финансирани чрез Европейските фондове. За финансиране на повишаването на квалификацията чрез придобиване на умения за работа със системи с изкуствен интелект се предвижда Министерският съвет по предложение на МТСП и МИР, да приема минимален процент от разходите по програмите за заетост.

Насърчаването на развитието и използването на изкуствен интелект

Насърчаването на внедряването на системи с изкуствен интелект в бизнеса, както и развитието на технологични решения, използващи изкуствен интелект, е фактор за конкурентоспособността на икономиката. За целта се предвиждат следните мерки:

Мерки за насърчаване на използването на изкуствен интелект в бизнеса:

- данъчни облекчения;
- мерките за повишаване на квалификацията на служителите;
- изпълнението на проекти, финансиране от Европейските фондове при споделено управление;

Мерки за насърчаване на изграждането и развитието на системи с изкуствен интелект

- насърчаването на инвестициите в системи с изкуствен интелект по реда на Закона за насърчаване на инвестициите;
- финансовите инструменти, финансирани със средства от Европейските фондове при споделено управление;
- предоставянето на изчислителни ресурси за научноизследователска и развойна дейност, в т.ч. предоставяне на изчислителен ресурс от суперкомпютри по инициативата EuroHPC;
- предоставяне на възможност за изпитване на автономни автомобили, без това да създава риск за живота и здравето на останалите участници в движението.

В допълнение на горното, със законопроекта се въвежда правна сигурност по отношение на обучението на модели, в т.ч. комерсиални модели, върху текст и информация, която попада в изключенията по чл. 26е и чл. 26ж от Закона за авторското право и сродните му права. Настоящата практика показва, че обучението на модели действително представлява автоматизиран анализ по смисъла на цитираните изключения, но за целите на правната сигурност в настоящия законопроект това е посочено изрично.

С изменения в Закона за чужденците в Република България и Закона за здравното осигуряване се предлагат административни облекчения за привличане на научни работници от трети страни, които да подпомогнат научното развитие на изкуствения интелект.

Ограничаване на рисковете за националната сигурност, произтичащи от злонамереното използване на изкуствения интелект и ограничаване на незаконно съдържание, създадено с изкуствен интелект

Системите за препоръчване (на съдържание) по Акта за цифровите услуги могат да създадат риск за националната сигурност, когато системно промотират съдържание съгласно интересите на злонамерени държави - най-често заради злоупотреби с алгоритмите чрез т.нар. "тролски ферми", но не само. В тези случаи се предоставя правомощие на ДАНС да изисква цялата необходима техническа информация, в т.ч. Изходен код, документация и данни за обучение на моделите за ИИ и параметрите на модела. Прозрачността на системите за препоръчване е необходима стъпка към установяване на методите за злонамерено използване на ИИ в системи за препоръчване на съдържание на много големите онлайн платформи,

Друга злонамерена употреба на ИИ е т.нар. "deep fake" видеа и снимки. И към момента съществува практика за докладване на такова съдържание, като с настоящия законопроект се урежда механизма на законово ниво, в съответствие с Акта за цифровите услуги.

Със законопроекта се предлага и криминализиране на създаването на порнографско съдържание с деца, както и разпространението на компютърни програми, модели на изкуствен интелект или инструкции за създаването на такова съдържание. Към момента криминализирането е разпространението на самото съдържание, но то може да бъде създавано и чрез изкуствен интелект без да бъде разпространявано. Поради високата степен на обществена опасност, и по примера на други държави, в които се обсъжда такова законодателство, законопроектът предлага криминализирането на всички начини за създаване на такъв тип порнографско съдържание.

Ограничаване на други рискове, произтичащи от използването на изкуствения интелект

Със законопроекта се уреждат и други три групи рискове, произтичащи от изкуствения интелект:

- Анализ на рисковете от пристрастяване на деца поради твърде агресивни системи за препоръчване на съдържание, насочени към максимално задържане на вниманието на потребителите, като се предвижда европейска координация по отношение на тези рискове, така че Европейската комисия да може да приложи своите правомощия по Акта за цифровите услуги за ограничаване на тези рискове;
- Забрана за използване на системи за препоръчване с изкуствен интелект от онлайн хазартни оператори, тъй като неизбежно те биха били оптимизирани за

максимизиране на залаганията, което противоречи на политиката за ограничаване на хазартните зависимости;

- В съответствие с предвидената възможност в Акта за изкуствения интелект се предвижда забрана за дистанционна биометрична идентификация, както и забрана за използване на изкуствен интелект при прилагане на специални разузнавателни средства. Поради ниското ниво на доверие в процесите и процедурите в правоохранителните органи и злоупотребите с наличните технологии, към настоящия момент рисковете от прилагането на дистанционна биометрична идентификация са повече от ползите, поради което със законопроекта се предлага забрана на тези методи.

ВНОСИТЕЛИ:

Божидар Божанов

Александър Сенделов

Емилия Белобрадова

Стела Николова

Александра Сидерова

Иван Мирев

Тошко Йорданов

Тодор Тагарев

Вашко Вълков

Атанас Славов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО И РАЗВИТИЕТО НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	Изкуственият интелект, с развитието му в последните години, става все по-голям двигател за дигитална трансформация в множество сектори, което от своя страна повишава ефективността им и ги увеличава конкуренцията. Макар Европейският съюз да има регламент, който урежда основни въпроси, свързани с изкуствения интелект (т.нар. Акт за изкуствения интелект), той оставя на държавите членки да въведат местна уредба по някои въпроси, и не урежда как държавите членки да организират използването и развитието на системи с изкуствен интелект, вкл. от гледна точка на създаването на стимули и облекчения, които в дългосрочен план биха гарантирали, че икономиката ще бъде конкурентоспособна.
Заинтересовани групи	1. държавните органи и органите на местното самоуправление; 2. работодателите - по отношение на квалификацията на работниците и служителите; 3. предприятията - по отношение на инвестициите в използване и развитие на изкуствения интелект; 4. много големите онлайн платформи и много големите онлайн търсачки, в случаите, в които използването на изкуствен интелект създава системни рискове за националната сигурност; 5. Задължени лица по Регламент (ЕС) 2024/1689, които пускат на пазара или пускат в действие в България модели или системи с изкуствен интелект, или продукти/услуги с вградени или използващи такива модели или системи, когато за съответната им употреба са предвидени изисквания или ограничения в посочения регламент, както и когато резултатът от регулираната употреба на

Елементи на оценката	Аргументация
	такива системи или модели е предназначен да се използва в България.
Анализ на разходи и ползи	Разходите, необходими за различни елементи на настоящия законопроект, могат да бъдат предвидени в бюджета за 2026 г. Ползите са значителни поради трансформиращия потенциал на системите с изкуствен интелект върху икономиката.
Административна тежест и структурни промени	Не се предвиждат административни промени, като закриване, сливане или създаване на нови административни структури. Предвижда се създаването на фигурата на координатор за изкуствения интелект, чиято дейност ще бъде подсигурена от вече съществуващи структури.
Въздействие върху нормативната база	В редица специални закони се уреждат различни аспекти на използването и развитието на изкуствения интелект
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи. При успешно изпълнение на заложените цели и съответно постигане на ръст на икономиката, могат да се очакват позитивни миграционни процеси.

ВНОСИТЕЛИ:

Божидар Божинов

Александър Сердинов

Надежда Йорданова

Емилия Белобрадова

Стела Николова

Александра Северинова

Иванка Мирчева

Тихо Попов

Асен Асенов

Атанас Славов

Съгласно Закона за нормативните актове, на цялостна предварителна оценка на въздействието подлежат проектите на изцяло нови закони, изготвени от Министерския съвет. Въпреки това, с оглед на по-добрия законодателен процес, такава оценка е допустима и разумна и по отношение на проекти на нови закони, внасяни от народни представители, поради което я прилагаме към настоящия законопроект.

РЕЗЮМЕ НА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	
Институция: **Народно събрание**	**Нормативен акт:** **Закон за използването и развитието на изкуствения интелект**
Период на извършване на оценката: **2026 г.**	***От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието?*** ***Национално и европейско***

1. Проблеми, цели и варианти на действие

1.1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „ Конкурентоспособност на икономиката и липса на инвестиции в сферата на ИИ“

Развитието на изкуствения интелект в последните години води до съществена трансформация в различни сектори на икономиката. Липсата на публични политики за стимулиране на внедряването на системи с ИИ и на инвестиции в развитието на ИИ носи риск от изоставане на българските предприятия спрямо техните конкуренти в други държави, и обратно - технологичната трансформация е шанс за изпреварващо икономическо развитие.

Проблемът не може да се реши ефективно с организационни или подзаконови изменения по следните причини: 1) в Закона за насърчаване на инвестициите са изчерпателно изброени случаите, в които една инвестиция подлежи на насърчаване 2) липсата на нормативно-уредена програма за стимули за внедряване на технологии с изкуствен интелект създава много повече пречки пред уреждането на такива, а всяко забавяне увеличава рисковете описани в предходния абзац 3) отворените за тълкуване въпроси, произтичащи от Акта за изкуствения интелект по отношение на моделите с общо предназначение създават правна несигурност и ограничават стопанската инициатива в сектора.

Проблем 2 „ Рисковете за работниците и служителите при промяна на пазара на труда“

Навлизането на технологии с изкуствен интелект носи сериозни промени в начина да изпълнение на задачите на работниците и служителите. Това изисква ускорено придобиване на нови умения за работа със системи с изкуствен интелект. Част от дейностите, извършени към настоящия момент от служители, могат да бъдат напълно автоматизирани, а друга част - да бъдат оптимизирани по начин, по който да изискват много по-малко човешки ресурси. В същото време, без повишаване на производителността на труда, съществува реална опасност бизнесът да съкращава служители.

Програми за обучения и повишаване на квалификацията е възможно да бъдат приемани и без изричен законов текст. В динамична политическа среда, обаче, това оставя такъв стратегически въпрос на дискрецията и приоритетите на конкретен министър, което, видимо от липсата на такива програми до момента, не е задоволително предвид съществените рискове. Структурирането на процес по отделяне на средства и изготвяне

на доклади за тяхното ефективно разходване е най-ефективно да бъде уреден на законово ниво, за да има траен ефект.

Проблем 3 „ Неефективност на администрацията и изоставане на предоставянето на административните и обществените услуги чрез дигитални средства“

Както при изготвянето и прилагането на публични политики, така и при предоставянето и на административни услуги, и на обществени услуги, публичният сектор бележи значително изоставане и непокриване на поставени цели в серия от стратегически документи. Това са дължи на слабата оптимизация на вътрешни процеси и липсата на адекватно лидерство по отношение на дигитализирането на публични услуги.

При действащата нормативна уредба липсва правно основание за концентриране на значителния обем данни в единна система за подпомагане на публичните политики, а практиката показва, че без да бъде уреден на законово ниво един достъп до данни, особено чувствителни такива, както и до статистическа информация, такава не се предоставя служебно. В допълнение, нормативните изисквания за заявяване на електронни административни услуги предвиждат образци на заявления, което на практика изключва възможността от интерактивно заявяване с помощта на ИИ, каквито промени се предлагат с настоящия законопроект.

Проблем 4 „Рискове за уязвими групи при неетично използване на изкуствен интелект“

Изкуственият интелект носи рискове за уязвими групи, особено когато се използва по неетичен начин. Тези рискове включват повишаване на вероятността от пристрастяване (вкл. към хазарт), насърчаване на дискриминационно поведение, на престъпно поведение, на самонараняване, на самолечение и др., особено спрямо деца.

В рамките на общата компетентност в съответните сфери (дискримнация, закрила на детето, превенция на престъпността) съответните държавни органи могат да прилагат редица действия за ограничаване на описаните рискове. Поради характера на системите с изкуствен интелект, обаче, с цел постигане на устойчивост, това предполага нуждата от съответна квалификация на служителите и дългосрочна политика по тяхното изграждане и запазване в администрацията, извън общата секторна компетентност. В допълнение на горното, изричните задължения за координация с органи на ЕС предполагат уреждането им на законово ниво.

Проблем 5: „Липса на прилагане на европейския Акт за изкуствения интелект“

Към момента липсват уредени механизми и институционални отговорности по прилагането на Акта за изкуствения интелект на ЕС, който предвижда редица задължения за държавите-членки по отношение на регистрация и надзор.

От гледна точка на общите принципи на Закона за нормативните актове, правомощия на органи могат да се дават единствено със закон, поради което е невъзможно описания проблем да бъде решен по друг начин.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, които произтичат от нормативни актове от по-висока степен или от такива от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

1.2. Цели:

Цел 1 „ Повишаване на конкурентоспособността чрез внедряване на системи с ИИ и насърчаване на инвестиции в ИИ“

Със законопроекта се предлагат редица стимули и мерки за повишаване на конкурентоспособността и насърчаване на инвестициите, в т.ч.: 1) целево финансиране по ЗМСП за внедряване на ИИ; 2) облекчени условия за инвестиции в ИИ; 3) постигане на правна сигурност по отношение на отворените модели за ИИ.

Цел 2 „ Ограничаване на рисковете за пазара на труда“

Чрез програми за обучения и повишаване на квалификацията на служители в публичния и в частния сектор с цел усвояване на използването на системи с ИИ ще се постигне плавен преход и ограничаване на рисковете за пазара на труда. Това включва 1) програми на ИПА за държавни служители 2) секторни обучения в обществения сектор в сектори образование, здравеопазване, социални дейности 3) включване на ИИ в активната програма за заетостта

Цел 3 „ Повишаване на ефективността на администрацията на качеството на предоставяните услуги“

Със законопроекта се предлага използване на система с ИИ за подпомагане на публичните политики, както и предоставяне на административни услуги по електронен път чрез ИИ (напр. чрез чат-ботове), което значително да улесни тяхното предоставяне.

Цел 4 „ Гарантиране на основни права и ограничаване на рисковете за уязвими групи“

Със законопроекта се вменява на МВР, ДАЗД, КРС, НАП и др. институции да изготвят методики и да съблюдават за наличие на рискове в съответните сфери.

Цел 5„ Ефективно прилагане на Акта за изкуствения интелект“

Със законопроекта се въвеждат всички задължения, произтичащи от Акта за изкуствения интелект.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

1.3. Варианти за действие:

1.3.1. По проблеми 1-5:

Вариант „Без действие“:

Без да се уредят стимули за бизнеса и за инвестиции в ИИ, без да се фокусира усилие по повишаване на квалификация на работници и служители, без да се вменят съответните правомощия на държавни органи, както произтичащи от Акта за изкуствения интелект, така и по отношение на провеждането на политиката за ИИ, доминиращо ще бъде бездействието. Трансформацията на множество сектори ще бъде закъсняла и разпокъсана, без нужния човешки и финансов ресурс, което може да доведе до съществено изоставане. Непривеждането ан българското законодателство в съответствие с европейския регламент пък ще доведе до наказателна процедура.

Вариант „Частично регулиране “:

Уреждането само на част от настоящите предложения на законово ниво ще остави разпокъсани мерки, които не са подчинени на обща рамка и цел и съответно ще доведе до неефективното им прилагане. Вариантът с минимално изменение, единствено с оглед за прилагане на Акта за изкуствения интелект, ще остави институциите в хипотеза на вменени задължения без институционална рамка за провеждане на съответната политика и без необходимия човешки и технологичен ресурс за нейното провеждане. Такъв подход ги ограничил възможността за координирани стимули за използването и развитието на изкуствения интелект и не би бил достатъчен за ограничаване на рисковете спрямо основни конституционни права..

Вариант „ Обхватна регламентация на използването и развитието на изкуствения интелект“:

Предложеният вариант включва пълна регламентация на органите и техните задължения, на стимулите, програмите и проектите, както и начините за тяхното финансиране. Такъв подход осигурява ясна рамка, осигурява устойчивост на предлаганите политики и гарантира тяхната приемственост. В същото време, с делегирането на правилника за прилагане на закона на голяма част от конкретиката, се осигурява гъвкавост по конкретните процедури за прилагане на очертаните политики.

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна.

2. Препоръчителен вариант

2.1. По проблеми 1-5:

Вариант „Обхватна регламентация на използването и развитието на изкуствения интелект“

Описание:

С предпочитетения вариант се постига обхватна регламентация, която осигурява устойчиви решения на описаните проблеми, вкл. с оглед на тяхната взаимосвързаност - напр. проблем 1 и проблем 2 са свързани, както и проблеми 2 и 3, и 4 и 5. Без цялостна реформа не може да бъде постигнат успешен резултат.

Положителни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

1. Повишаване на производителността, оптимизация на разходите и подобряване на конкурентоспособността на бизнеса

Малки и средни предприятия (МСП) биха получили достъп до решения за анализ на данни, маркетинг, обслужване на клиенти и логистика, които преди са били достъпни само за големи корпорации.

ИИ може да автоматизира рутинни и административни задачи, а в производството - предиктивна поддръжка на машини и оптимизация на производствени процеси могат да намалят разходите и загубите.

2. Създаване на нови индустрии и работни места

Развитие на екосистема от стартъпи в множество области, в които прилагането на ИИ може да доведе до качествени подобрения в предлаганите услуги. Търсене на нов тип специалисти - разработчици, инженери по данни, етични експерти по ИИ, което може да доведе до по-висока заетост в сектори с висока добавена стойност.

3. Подобряване на качеството на публичните услуги

Качеството на публичните услуги - административни и обществени - може да бъде значително повишено с използването на ИИ

4. Привличане на инвестиции и таланти

Ако България създаде благоприятна среда (данъчни стимули, регулаторна рамка, инвестиции в образование), може да се позиционира като регионален център за разработка и внедряване на ИИ.

Това ще привлече чуждестранни компании и ще задържи местни специалисти, които иначе биха потърсили реализация в чужбина.

5. Дългосрочен ръст на БВП

Според анализи на McKinsey и PwC, внедряването на ИИ може да увеличи БВП на държавите с между 10% и 15% в рамките на десетилетие. Дори част от този ефект да се реализира у нас, това би имало осезаемо отражение върху икономиката.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Не се очакват отрицателни въздействия.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- **Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Описаните по-горе позитивни въздействия се отнасят и до малките и средни предприятия, както и до техните работници и служители

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- **Административна тежест:**

Със законопроекта не се създава административна тежест. Такава произтича единствено от Акта за изкуствения интелект по отношение на разработването и внедряването на високорискови системи с ИИ.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:
При прилагане на препоръчителния вариант съществува риск от неефективно управление на наличните средства за целево финансиране, обучения и инвестиции.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

3. Проведени консултации

Консултации:

В подготвителната фаза на законопроекта той е бил публикуван за обществено обсъждане, като становища са поискани (и получени) от браншови организации и от работодателски организации, както и от отделни експерти в сферата на изкуствения интелект и цифровите технологии.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

4. Привеждане в действие и изпълнение

От коя дата предложението влиза в сила?	**В деня на обнародването** ***ден/ месец/ година***

Коя институция ще отговаря за изпълнението на предложението и за контрола?

Министерство на иновациите и дигиталната трансформация, както и секторните органи, описани в проекта на закон

Посочете отговорната институция за изпълнението на предложението. Посочете дали предложението предвижда разходи за отговорната или друга институция?